

V. PROTECȚIA NATURII ȘI BIODIVERSITATEA

Ținta principală a Strategiei Europene a Biodiversității este stoparea scăderii biodiversității și a degradării ecosistemelor până în 2020. Viziunea pentru 2050 este protecția, aprecierea și refacerea biodiversității și a serviciilor de ecosistem, astfel încât modificările catastrofale cauzate de pierderea biodiversității să fie evitate.

Obiectivele și principiile conservării biodiversității prevăzute în Strategia Națională de Conservare a Biodiversității sunt

- conservarea diversității biologice
- utilizarea durabilă a componentelor diversității biologice
- împărțirea corectă și echitabilă a beneficiilor rezultate din utilizarea resurselor genetice.

Activitățile economice, proiectele de dezvoltare urbană cu impact semnificativ asupra mediului sunt reglementate având la bază prevederile Strategiei Naționale privind Conservarea Biodiversității.

Acest capitol tratează la nivel județean pentru anul 2016 starea și tendințele biodiversității, presiunile exercitate asupra acesteia și măsurile întreprinse pentru îmbunătățirea calității componentelor biodiversității, în conformitate cu Strategia Națională privind Conservarea Biodiversității.

V.1 AMENINȚĂRI PRIVIND BIODIVERSITATEA ȘI PRESIUNI EXERCITATE ASUPRA BIODIVERSITĂȚII

În conformitate cu prevederile Hotărârii 1000 /2012 (*actualizată*) privind reorganizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Protecția Mediului și a instituțiilor publice aflate în subordinea acesteia, Agenția pentru Protecția Mediului Bihor a monitorizat și în cursul anului 2016 activitatea de administrare a ariilor naturale protejate de pe raza administrativ teritorială a județului Bihor și stadiul conservării biodiversității în ariile naturale protejate neatribuite în custodie și a reglementat proiectele/ activitățile economice cu impact semnificativ asupra mediului și biodiversității.

Astfel, din datele deținute de instituția noastră și înregistrate în sistemul informatic național pe domeniul Biodiversitate Sistemul Integrat de Mediu – Conservarea Naturii -, respectiv rapoartele anuale de activitate elaborate de custozii ariilor naturale protejate analizate și evaluate de instituția noastră, concluzionăm următoarele aspecte generale și specifice privind presiunile antropice exercitate asupra ariilor naturale protejate în cursul anului 2016:

- Exploatarea excesivă, respectiv modul de exploatare a materialului lemnos din cadrul siturilor Natura 2000.

- Construcțiile hidrotehnice - principala cauză a degradării/pierderii habitatelor acvatice caracteristice.
- Intensificarea activităților agricole – schimbarea metodelor de cultivare.
- Extinderea și dezvoltarea zonelor de locuit fără ca aceste activități să fie generate întotdeauna de nevoi locale.
- Impactului suprapășunatului se manifestă prin eroziunea solului, compactarea prin tasare și schimbarea radicală a chimismului prin poluare cu substanțe organice provenite din dejecții, schimbarea compoziției vegetației prin proliferarea unor specii de plante nitrofile (*Urtica dioica*, *Rumex alpinus*).
- Presiuni exercitate asupra păsărilor în perioada de migrație în urma activităților de vânătoare.
- Deranjarea păsărilor în timpul cuibăritului prin trafic aglomerat, activități agricole, de pescuit sportiv și de agrement.
- Arderea stufărișului afectează habitatele păsărilor acvatice.
- Practicarea braconajului și organizarea activităților de vânătoare excesivă în zona ariilor naturale protejate.
- Extinderea monoculturilor, utilizarea insecticidelor și rodenticidelor pe terenuri arabile, uciderea accidentală a animalelor în timpul cositului cu utilaje mari, incendierea miriștilor.
- Instalarea neautorizată a coloniilor de culegători de resurse naturale ale pădurii pe raza ariilor protejate.
- Îndepărtarea în totalitate a arborilor uscați sau în curs de uscare poate produce reducerea habitatelor de hrănire pentru lilieci și insecte.
- Camparea în zone interzise
- Abandonarea deșeurilor lemnoase pe cursul râurilor în urma exploatărilor forestiere.
- Pătrunderea vehiculelor motorizate în ariile naturale protejate produce poluarea habitatelor, inclusiv cea fonică.
- Practicarea turismului nereglementat cu mijloace nepermise: offroad, enduro, ATV.
- Presiune antropică dată de dezvoltarea imobiliară în urma extinderii intravilanului localităților ca urmare a reactualizării planurilor urbanistice generale.
- Seceta din ultimii ani reprezintă un factor natural care afectează biodiversitatea și habitatele naturale.
- Extragerea unor mari cantități de resurse naturale, minerale din ariile protejate.
- Depozitări ilegale de deșeuri în ariile naturale protejate provenite din activitățile de turism și de la populație
- Insuficienta informare a comunităților locale cu privire la ariile protejate și importanța conservării biodiversității.
- Degradarea habitatelor cauzate de practicarea agriculturii intensive.
- Degradarea habitatelor de pajiște prin suprapășunat, schimbarea categoriei de folosință (aratul) și realizarea de investiții pe pășuni (exemplu parcuri fotovoltaice), care reduc considerabil suprafețele de hrănire pentru speciile de păsări sălbatice.

AGENȚIA PENTRU PROTECȚIA MEDIULUI BIHOR

Strada Dacia nr.25/A

E-mail: office@apmbh.anpm.ro Tel 0259/444590 Fax. 0259/406588

- Incendierea miriștilor.
- Prezența speciilor invazive, non –native (alogene) de ex. plantații de salcâm în interiorul pădurilor de fag, stejar, rășinoase.
- Fenomene de eroziune ca urmare a practicării exploatărilor forestiere și tăierilor rase.
- Lipsa unor prevederi speciale în instrucțiunile de gospodărire a pădurilor referitoare la conservarea habitatelor din siturile Natura 2000 (prevederile instrucțiunilor actuale de amenajare a pădurilor nu sunt în deplină concordanță cu obiectivele privind conservarea habitatului prioritar).
- Pășunatul excesiv și trecerea animalelor domestice prin habitate prioritare.
- Presiunii exercitate asupra peșterilor (Ponor, Avenul Iliei, Peșterii Hârtopul de sub Piatră și Peșterii Toplița) ca urmare a apropierii de drumurile circulante.
- Electrocutarea și coliziunea păsărilor sălbatice cu liniile electrice.
- Capturarea păsărilor cu capcane.
- Împădurirea zonelor naturale sau seminaturale.
- Colectarea de plante medicinale ocrotite.
- Extinderea rețelelor de transport.
- Turismul necontrolat.
- Dezvoltarea imobiliară din zona stațiunilor balneare Băile Felix și Băile 1 Mai și creșterea cantităților de apă termominerală care se exploatează din acvifer.

V.1.1 Speciile invazive

Convenția biologică privind Diversitatea biologică definește o specie alogenă ca fiind „o specie, subspecie sau un taxon inferior introdus în afara răspândirii sale naturale din trecut sau prezent, incluzând orice parte, gameți, semințe, ouă sau mijloace de răspândire a acestor specii, care pot supraviețui și se pot reproduce ulterior” .

ROSCI0220 Săcueni: în poienile din partea vestică a pădurii Săcueni au fost identificate suprafețe extinse de pajiști invadate de *Ambrosia artemisifolia*.

ROSCI0200 Platoul Vașcău: Plantații de pâlcuri de salcâm în interiorul pădurilor de fag și stejar – au fost raportate de custode (Direcția Silvică).

Introducerea de specii exotice în heleștee care ar putea ajunge în canale este o amenințare pentru fauna nativă de pești, dacă aceste activități nu se realizează sub un control strict din partea piscicultorilor.

ROSCI008 Betfia: asupra habitatului 6240* acționează factori perturbatori, de exemplu este semnalată specia *Calamagrostis epigejos*, plantă invazivă foarte greu de eliminat/ținut sub control.

V.1.2 Poluarea și încărcarea cu nutrienți

Cele mai frecvente activități cu impact negativ asupra biodiversității în acest domeniu au fost următoarele:

- Depozitarea ilegală a deșeurilor menajere/ deșeuri provenite din bazele de agrement și gospodăriile populației - reprezintă un factor negativ asupra biodiversității
- Abandonarea deșeurilor, inclusiv în albia râurilor.
- Evacuarea apelor uzate provenite de la bazele de agrement și gospodăriile populației în apele de suprafață.
- Pătrunderea pe teritoriul ariilor naturale protejate cu vehicule motorizate, motociclete, ATV- uri, în special pe drumurile forestiere.
- Scurgeri de combustibili rezultate de la utilajele folosite la exploatarea lemnului.
- Poluarea peșterilor cu deșeuri (Peștera Ponor, Peștera Hârtopul de Sub Piatră, Peștera Toplița – sursa de date: CJ Bihor).
- Poluarea apelor de suprafață rezultate de la activitățile de distilare a fructelor.

V.1.3 Schimbările climatice

Fenomenul de încălzire globală a condus la creșterea frecvenței evenimentelor extreme, alternanță rapidă între caniculă severă/secetă accentuată și precipitații abundente/inundații fiind din ce în ce mai evident

Procese naturale biotice

950 Evoluția biocenotică

976 Daune din cauza vântului

990 Alte procese natural

Din rapoartele de activitate al custozilor și datele de monitorizare au fost semnalate aspecte care privesc scăderea accentuată a debitelor surselor de apă, care pot afecta în mod negativ speciile de amfibieni și reptile și unele specii de insecte:

- Au apărut zone cu calcare la suprafață și expoziție însoțită, fenomenul de uscure a arborilor, cel mai probabil din cauza factorilor climatici (seceta), în special a secetei prelungite și temperaturilor ridicate din anii precedenți. (sursa de date: Administrația Parcului Natural Apuseni).
- Scăderea nivelului de apă freatică, desecări și drenări ale bălților temporare și brațelor moarte ale râului Barcău (sursa de date: Asociația pentru Protecția Păsărilor și Naturii Grupul Milvus).
- Multe surse de apă din aria protejată ROSCI00200 Platoul Vașcău au fost secate în perioada de vară a anului 2016, ceea ce poate afecta speciile de amfibieni și insect - Lacul Iezer (sursade date: Raport de activitate anual CJ Bihor – custode Platoul Vașcău).

AGENȚIA PENTRU PROTECȚIA MEDIULUI BIHOR

Strada Dacia nr.25/A

E-mail: office@apmbh.anpm.ro Tel 0259/444590 Fax. 0259/406588

- Au fost identificate fenomene de uscure slabă a arboretului de stejar în situl Natura ROSCI0220 Săcueni, prezența dăunătorilor - gândacul frunzelor de stejar (*Haltica quercetorum*) și molia minieră a stejarului (*Tischeria complanella*), care afectează însă un număr mic de arbori (sursa de date: Fundația pentru Cultură și Educație Ecologistă Ecotop). În rezervația naturală Lacul Cicoș au fost observate elemente de succesiune biocenotică, datorate fenomenelor de reducere a umidității cu urmări asupra compoziției floristice și fitocenologice din cadrul ariei naturale protejate
- Amenințări asupra biodiversității, ecosistemelor forestiere sunt prezente, în special, în ariile protejate din zonele împădurite, unde în ultimii ani au avut loc doborâturi de vânt, inclusiv în pădurile aflate în zona de protecție integrală.

V.1.4 Modificarea habitatelor

Următoarele activități raportate de custozii pot conduce pe termen mediu și lung la modificarea habitatelor:

- Lucrările de regularizare a torenților, în general și mai ales, lucrările transversale efectuate în albia râurilor afectează în mod negativ speciile de pești prin fragmentarea habitatelor.
- Reducerea habitatelor de pajiști prin extinderea intravilanului localităților, schimbarea categoriei de folosință a pajiștilor, extinderea zonelor industriale.
- Construcția/funcționarea microhidrocentralelor prezintă un posibil impact asupra speciilor de pești din ariile naturale protejate.
- Construcțiile hidrotehnice sunt principala cauză care poate provoca degradarea/pierderea habitatelor acvatice caracteristice siturilor Natura 2000 (sursa de date: APS Aqua Crisis)
- Desecarea zonelor umede prin canalizare de-a lungul râurilor pe zone de șes, lucrările de regularizare a cursurilor de apă, schimbarea majoră a habitatului acvatic (construirea barajelor).
- Practicarea pe scară largă a agriculturii intensive prin schimbarea metodelor de cultivare a terenurilor din cele tradiționale în agricultură intensivă, cu monoculturi, folosirea excesivă a substanțelor chimice (fitosanitare).
- Practicarea cositului în perioada de cuibărire și cloșcit a păsărilor, distrugerea cuiburilor, cositul prea timpuriu al pășunilor, prinderea păsărilor cu capcane și practicarea vânătorii în zona locurilor de cuibărire a speciilor periclitare - ROSPA 0015 Defileul Crișului Repede - Valea Iadului (sursa de date: APS Aqua Crisis).
- Pescuitul sportiv în masă prezintă impact asupra păsărilor migratoare (sursa de date: Asociația Pescarilor Sportivi Aqua Crisis).
- Fenomene de eroziune și torenți (ROSCI0061 Defileul Crișului Negru)

V.1.4.1 Fragmentarea ecosistemelor

Din analiza proiectelor/activităților reglementate de Agenția pentru Protecția Mediului Bihor în anul 2016, există probabilitatea ca următoarele cauze să poată conduce la fragmentarea habitatelor:

- Transformarea pajiștilor în teren arabil
- Realizarea parcurilor fotovoltaice pe pajiști reduce considerabil suprafața habitatelor de hrănire pentru păsări sălbatice și alte animale sălbatice.

ROSPA 0067 Lunca Barcăului

- Degradarea habitatelor cauzate de practicarea agriculturii intensive (transformarea parcelelor mici în tarlale mari, utilizarea îngrășămintelor chimice și pesticidelor.
- Degradarea habitatelor de pajiște prin suprapășunat, aratul pajiștilor.
- Desecarea brațelor moarte moarte ale râului Barcău .

V.1.4.2 Reducerea habitatelor naturale și semi-naturale

Aspecte identificate:

- Tăierea arborilor din fondul forestier și în afara fondului forestier, defrișarea arbuștilor - reduc habitatele păsărilor și ale altor specii de animale sălbatice.
- Zgomotul și folosirea luminilor puternice în peșteri.
- Poluarea peșterilor cu deșeuri menajere sau periculoase.
- Amenajarea peșterilor turistice în mod neadecvat cu poteci care trec pe sub lileci sau lumini orientate spre coloniile de lileci.
- Distrugerea sau modificarea compoziției locurilor în care se hrănesc lilecii.
- Defrișări excesive în zonele montane reduc habitatele de hrănire al coloniilor de lileci și ale altor specii sălbatice.
- Practicarea agriculturii intensive, utilizarea pesticidelor.
- Modificarea adăposturilor antropice fără a ține cont de prezența lilecilor (ex. izolarea termică a clădirilor.
- Folosirea substanțelor toxice în tratarea materialelor lemnoase din clădiri.
- Vandalismul datorat miturilor și preconcepțiilor greșite despre lileci
(sursa de date: Rapoartele de activitate al custozilor - 2016 și baza de date a APM Bihor) .

V.1.5 Exploatarea excesivă a resurselor naturale

- Degradarea habitatelor cauzate de practicarea agriculturii intensive;
- Degradarea habitatelor de pajiște prin suprapășunat, schimbarea categoriei de folosință (aratul) și realizarea de investiții pe pășuni (de exemplu parcuri fotovoltaice), care reduc considerabil suprafețele de hrănire pentru speciile de păsări sălbatice;
- Exploatarea în exces și necontrolată a zăcămintului de ape geotermale, din zonele de agrement;

AGENȚIA PENTRU PROTECȚIA MEDIULUI BIHOR

Strada Dacia nr.25/A

E-mail: office@apmbh.anpm.ro Tel 0259/444590 Fax. 0259/406588

- Instalarea neautorizată a coloniilor de culegători de plante și fructe din flora spontană.(sursa de date: Raportul anual de activitate al Administratiei Naturale Parcul Natural Apuseni);
- Golirea periodică a lacului de acumulare de la Livada de Bihor, scăderea nivelului de apă freatică, dsecări și drenări ale bălților temporare.

V.1.5 1 Exploatarea forestieră

ROSCI0068 Diosig

ROSCI 0267 Valea Rosie, ROSCI0291 Codru Moma

- Tăieri ilegale de arbori din fondul forestier;
- Etajul arbustifer al pădurii a fost defrișat complet, influențând negativ cuibăritul păsărilor și, în general, comportamentul a numeroase specii;
- Exploatarea forestieră în multe cazuri nu este urmată de replantări;
- Practicile silvice și-au pus amprenta asupra structurii fitocenozelor forestiere. Pădurea este în prezent exploatată la o intensitate medie, având loc atât procese de extragere a diferitelor esențe pentru atingerea unei structuri conforme cu amenajamentele silvice, cât și exploatarea în parchet, de obicei urmată de regenerarea naturală și plantarea de arbori (sursa de date: CJ Bihor/ Platoul Vașcău);

ROSCI0200 Platoul Vașcău (sursa de date: raportul anual de activitate al custodelui- CJ Bihor)

- Există o presiune care se exercită asupra tuturor arboretelor din interiorul sitului, în special asupra acelor care se află în fond forestier național. Exploatarea forestieră fără replantări ulterioare reprezintă un impact asupra biodiversității.

ROSCI0042 Codru Moma

ROSCI0185 Păduricea de la Santău

- Tăieri ilegale de arbori;
- Lipsa unor prevederi speciale în instrucțiunile de gospodărire a pădurilor referitoare la conservarea habitatelor din siturile Natura 2000 (prevederile instrucțiunilor actuale de amenajare a pădurilor nu sunt în deplină concordanță cu obiectivele privind conservarea habitatului prioritar);
- Pășunatul excesiv și trecerea animalelor domestice prin habitatele prioritare;
- Construirea unor drumuri de acces în zonele cu habitate prioritare;

ROSPA0103 Valea Alceului

- Tăierea arborilor și defrișarea arbuștilor unor habitate importante pentru păsări;
- Tăierea arborilor din afara fondului forestier și defrișarea arbuștilor;
(sursa de date: rapoartele de activitate al custozilor pentru anul 2016 și baza de date a Agenției pentru Protecția Mediului Bihor);
- Amenințări asupra biodiversității ecosistemelor forestiere sunt prezente, în special, în ariile protejate din zonele împădurite, unde în ultimii ani au avut loc doborâturi de vânt, inclusiv în pădurile aflate în zona de protecție integrală.

ROSCI0098 Lacul Peșea

AGENȚIA PENTRU PROTECȚIA MEDIULUI BIHOR

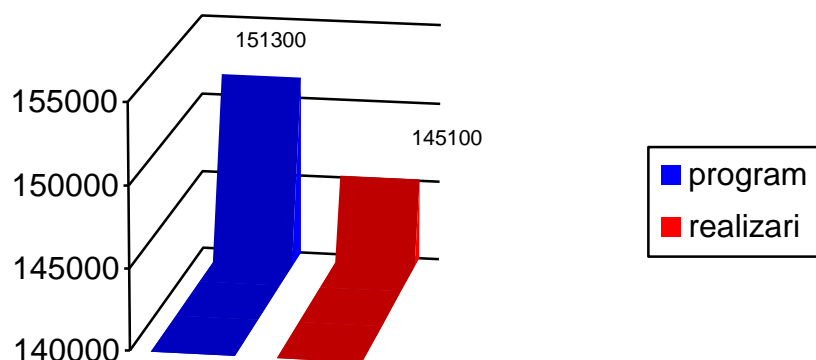
Strada Dacia nr.25/A

E-mail: office@apmbh.anpm.ro Tel 0259/444590 Fax. 0259/406588

- Există presiuni antropice și naturale asupra ariei natural protejate. Factori potențiali de degradare a parametrilor fizico-chimici ai biotopului: exploatarea zăcămintului de ape geotermale; intervenții antropice neautorizate; construcții civile în imediata vecinătate a rezervației.

Custozii raportează o stare generală de conservare în stagnare (cu câteva excepții), neschimbată față de anii anteriori, dar este posibil ca presiunile antropice, dacă persistă, să conducă pe termen mediu și lung la un proces de degradare în lipsa aplicării unor măsuri de protecție.

Fig. V.1.5.1 Graficul realizări / program 2015 la recoltare Masă lemnoasă
(sursa de date: Direcția Silvică)

Tabel nr. V.1.5.1 Evoluția cantităților de resurse naturale (plante, fructe de pădure) autorizate pentru recoltare din flora spontană în perioada 2013-2016 avizate de Academia Română pentru operatori economici din județul Bihor

Anul	2013	2014	2015	2016
Cantități (kg/an)	6644900	7846050	8792200	7226400

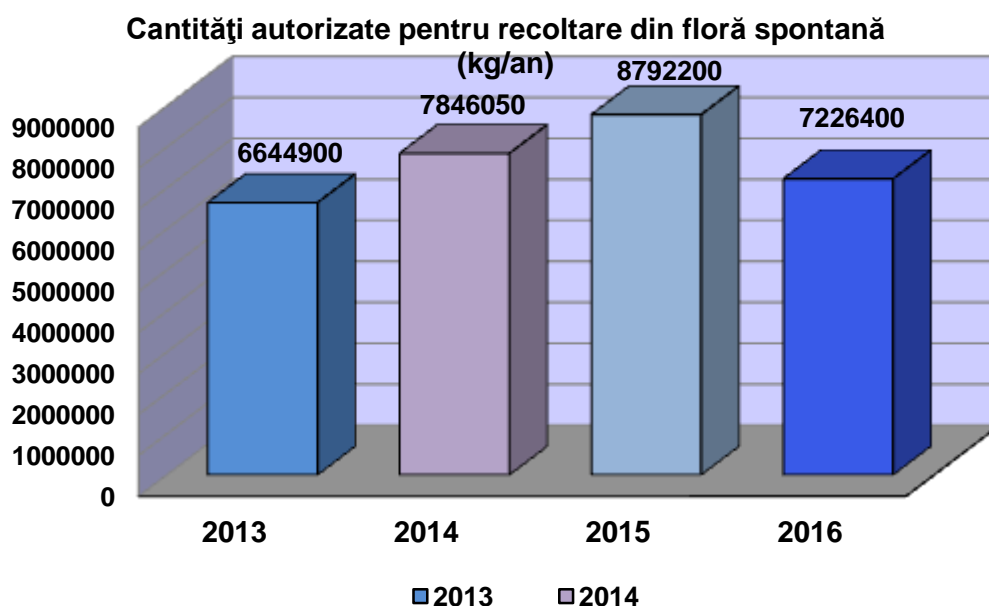

Figura nr. V.1.5.2 Evoluția cantităților de plante și fructe de pădure autorizate pentru recoltare din flora spontană perioada 2013-2016 din județul Bihor

Conform datelor prelucrate în Sistemul Integrat de Mediu – Conservarea Naturii, domeniul „Autorizații” se remarcă faptul că la nivelul județului Bihor în perioada 2013-2016 a avut loc o creștere a cantităților de resurse recoltate din flora spontană. Recoltarea plantelor și fructelor de pădure din flora spontană în ariile protejate siturile Natura 2000 se realizează pe baza avizului emis de Academia Română, avizul custozilor și autorizațiile de mediu emise. Apreciem că există un impact negativ asupra biodiversității prin creșterea în fiecare an al cantităților aprobate pentru recoltare, acest fapt având un efect direct asupra faunei prin reducerea resurselor de hrană.

Acest fenomen combinat cu reducerea fondului forestier are ca și implicații creșterea numărului de pagube produse de animalele sălbatice asupra culturilor agricole și efectivelor de animale domestice din gospodăriile populației.

Un fapt de care trebuie ținut cont este capacitatea de autoreglare în mod natural a biodiversității, iar specialiștii în domeniu trebuie să propună măsuri de protejare a biodiversității și resurselor naturale ale pădurii pentru a evita un dezechilibru ecologic.

- Se recomandă exploatarea rațională prin alternarea suprafețelor de recoltare la 1-3 ani și recoltarea parțială a fructelor de pădure, păstrându-se rezerve ca bază trofică pentru fauna din zonă, urmărindu-se regenerarea resurselor și exploatarea sustenabilă.
- Se recomandă evitarea recoltării fructelor de pădure și plantelor medicinale din populații izolate și reprezentate de un număr mic de indivizi.
- Este interzisă recoltarea fructelor de pădure, ciupercilor și plantelor medicinale din zonele de conservare specială și zonele de protecție integrală.
- În zonele de management durabil sunt permise activități tradiționale de utilizare a unor

resurse regenerabile, în limita capacității productive și de suport a ecosistemelor, prin utilizarea unor tehnologii cu impact redus.

Activitatea de colectare, achiziționare și comercializare a fructelor de pădure, ciupercilor și plantelor medicinale ar putea conduce atât la scăderea gradului de conservare al habitatelor din care acestea sunt colectate, cât și a bazei trofice pentru o serie de specii faunistice, una din speciile cele mai afectate fiind *Ursus arctos*.

Având în vedere cerințele din ce în ce mai mari ale societății de consum este imperios necesară o îmbunătățire a cadrului legal prin care se desfășoară aceste activități economice, în scopul asigurării dezvoltării durabile și prevenirii impactului negativ asupra ecosistemelor afectate de aceste activități și reducerii cantităților aprobate pentru recoltare din flora spontană.

PARCUL NATURAL APUSENI – Starea de conservare a speciilor și habitatelor

(sursa de date: Raportul anual de activitate pentru anul 2016 comunicat de Administrația Parcului Natural Apuseni).

Parcul Natural Apuseni (PNA) are o suprafață de 75.786 ha stabilită prin Legea nr. 5/2000, iar descrierea limitelor și harta PNA, precum și încadrarea ariei protejate ca parc natural au fost aprobate prin HG nr. 230/2003, întinzându-se pe raza județelor Bihor, Alba și Cluj. Cea mai mare parte din suprafața Parcului Natural Apuseni se întinde pe teritoriul județului Bihor.

Principalele presiuni antropice care se exercită la nivelul habitatelor și speciilor din Parcul Natural Apuseni și siturile Natura 2000 conexe la nivelul anului 2016 sunt următoarele:

Activități agricole, silvice și creșterea animalelor:

- 101. Modificarea practicilor agricole
- 140. Pășunatul
- 141. Abandonarea sistemelor pastorale
- 151. Eliminarea tufărișurilor și arbuștilor
- 180. Arderea controlată
- 190. Alte activități agricole și silvice

Efectele pășunatului asupra biodiversității sunt negative atât din punct de vedere al suprapășunatului, cât și al subpășunatului. Impactul suprapășunatului este foarte evident, mai ales în anumite zone ale parcului cum ar fi P-na Călineasa, Depr. Bălileasa etc. Aceste efecte se manifestă prin eroziunea solului, compactarea lui prin tasare și schimbarea radicală a chimismului prin poluare cu substanțe organice provenite din dejecții, schimbarea compoziției vegetației prin proliferarea unor specii de plante nitrofile (*Urtica dioica*, *Rumex alpinus*). În cursul anului 2016 pe teritoriul Parcului Natural Apuseni a fost înregistrat un singur caz de incendiu pe o pajiște. Activitatea de pășunat și întreținere a pajiștilor se realizează de proprietari în acord cu prevederile legale în vigoare, conform măsurilor impuse de APIA și în acord cu obiectivele de management al biodiversității.

**Figura nr. V.1.5.3 Galbena – Piatra Craiului
(foto: Administrația Parcului Natural Apuseni)**

Managementul fondului forestier

- 160. Managementul silvic
- 162. Plantarea artificială
- 164. Tăierea controlată
- 166. Eliminarea arborilor morți (Tăiere de igienizare)

Exploatarea planificată a resurselor forestiere se face cu respectarea regimului silvic. În unele cazuri, lucrările de exploatare forestiere aplicate neconform normelor tehnice în vigoare au afectat habitate cu valoare ridicată de conservare, fiind afectată preponderent funcția de protecție a pădurii. Tăierile ilegale duc la depășirea capacității de producție a suprafețelor de pădure, fiind în mare parte monitorizate de APNA urmate de demersurile legale ce se impun în aceste situații. Tăierile ilegale reprezintă una dintre principalele amenințări asupra habitatelor forestiere din PNA și siturile Natura 2000 conexe, la fel ca și abandonarea rumegușului rezultat din prelucrarea lemnului la marginea drumurilor și aruncarea lui în cursurile de apă.

Exploatarea forestiere au condus în unele locuri la extinderea eroziunii solului și implicit la decopertarea lapiezurilor, formarea unor ravene și colmatarea unor ponoare (inclusiv datorită abandonării deșeurilor lemnoase) în zona Padiș, Gârda, Bătrâna, Ic Ponor, care au dus uneori la modificări ale regimului hidrologic. S-a constatat și faptul că atacurile de Ipsidae (Ips sp.) au scăzut în intensitate comparativ cu anii precedenți, măsurile aplicate, în principal de către administratorii fondului forestier pentru controlul și reducerea populațiilor acestora, fiind amplasarea de curse feromonale.

Activități de pescuit, vânătoare și cules

243. Braconajul, otrăvirea, capcane;

250. Recoltarea din floră;

251. Recoltarea ilegală de specii floristice

Exploatarea resurselor naturale, reprezentate preponderent de fructe de pădure, ciuperci și plante medicinale exercită o presiune asupra biodiversității putând să ducă în timp la diminuarea acestora și la afectarea capacității de suport a ecosistemelor de pe teritoriul Parcului Natural Apuseni. În domeniul vânătoare – braconajul - deși la scară mică, reprezintă o amenințare la adresa speciilor de interes cinegetic și a celor strict protejate, precum carnivorele mari, cu toate că această activitate ilegală este permanent monitorizată și se iau măsuri de combatere a ei. Speciile de carnivore mari sunt monitorizate permanent, gradul de conservare a populațiilor existente în PNA este constant, neînregistrându-se fluctuații importante privind dinamica populațiilor rezidente față de anii precedenți, aceleași aspecte fiind înregistrate și pentru speciile de ierbivore precum cerb comun, căprior, capra neagră.

Figura nr. V.1.5.4 – Haită de lupi (*Canis lupus*) hrănindu-se – 2016 - teritoriul PN Apuseni (foto: Administrația Parcului Natural Apuseni).

AGENȚIA PENTRU PROTECȚIA MEDIULUI BIHOR

Strada Dacia nr.25/A

E-mail: office@apmbh.anpm.ro Tel 0259/444590 Fax. 0259/406588

Activități miniere și extragere de minerale

301. Cariere

În prezent pe teritoriul ariilor naturale protejate administrate funcționează legal 2 cariere, preexistente înființării ariilor naturale protejate, la Băița-Plai - jud. Bihor și la Mățișești - jud. Alba. Zona este afectată într-un mod aproape iremediabil de intervenția antropică prin modificarea morfologiei suprafeței, în urma activităților de exploatare și existenței haldelor de steril în zonele Băița-Nucet, Valea Fagului, Valea Seacă, Valea Aleului, Valea Rea (sursa de date: Raportul anual de activitate pentru anul 2016- Administrația Parcului Natural Apuseni).

Activități de urbanism, industrializare sau activități similare

402. Urbanizare discontinuă

403. Locuințe/așezări dispersate

409. Alte forme de așezări

420. Depozite de deșeuri

Principala presiune în acest domeniu este dezvoltarea zonelor de locuit fără ca aceste activități să fie generate de nevoi locale. În cadrul procedurilor de avizare a proiectelor se impun măsuri de prevenire a degradării peisajului și biodiversității, a fragmentării și degradării habitatelor. Nivelul acestei categorii de presiuni rămâne ridicat. În cursul anului 2016 au fost identificate noi zone de depozitare ilegală a deșeurilor, ca și menținerea unor depozități preexistente în locații de pe raza PNA și siturilor Natura 2000 conexe. Se întreprind în acest sens activități de conștientizare a populației locale, activități de ecologizare. Se impune încheierea contractelor de salubritate atât pentru persoanele fizice cât și persoanele juridice care dețin proprietăți pe teritoriul Parcului Natural Apuseni .

Timpul liber și turismul

603. Complex de schi

608. Camping, caravane

623. Vehicule motorizate

624. Alpinism, turism montan, speologie

Activitățile turistice și de recreere necontrolate, mai ales în zonele sensibile ale parcului se constituie ca presiuni asupra gradului de conservare al speciilor și habitatelor, peisajului și fenomenelor geomorfologice. Prin activitatea de avizare și controlul exercitat de APNA aceste acțiuni sunt stopate sau menținute la un nivel minim.

AGENȚIA PENTRU PROTECȚIA MEDIULUI BIHOR

Strada Dacia nr.25/A

E-mail: office@apmbh.anpm.ro Tel 0259/444590 Fax. 0259/406588

Figura nr. V.1.5.5 Educație ecologică pentru „tinerii turiști ecologiști” (foto: Administrația Parcului Natural Apuseni)

În continuare, lipsa locurilor de campare sau organizarea deficitară a celor existente generează abateri precum camparea ilegală. Se încearcă stimularea organizării și funcționării de campinguri prin care să se obțină scăderea presiunii exercitate de campările ilegale, se urmărește menținerea sub control a acestora și scăderea impactului negativ asupra speciilor, habitatelor și peisajului.

Poluare și alte impacturi ale activităților umane

700. Poluarea

701. Poluarea apei

703. Poluarea solului

709. Alte forme de poluare sau alte forme asociate de poluare

Sistemul de alimentare cu apă și canalizare este deficitar în unele zone (de ex. Platoul Carstic Ocoale, Padiș, Căput, etc.), iar sistemele proprii care deservește construcțiile existente sunt ineficiente sau sunt exploatate defectuos de către proprietari, ducând astfel la o poluare difuză a apei care nu se filtrează în sistemele carstice și iese uneori la suprafață unde este utilizată ca apă potabilă. Lipsa unui sistem eficient de distribuire a apei potabile și de epurare a apelor menajere este o problemă majoră, care în unele zone constituie un factor limitativ pentru dezvoltarea acestora și care poate duce la degradări ireversibile ale ecosistemelor subterane. Calitatea apelor curgătoare este afectată de poluarea cu deșeuri menajere din gospodăriile localnicilor, dar și din activitățile turistice. Fenomenul are o amploare mai mare în

AGENȚIA PENTRU PROTECȚIA MEDIULUI BIHOR

Strada Dacia nr.25/A

E-mail: office@apmbh.anpm.ro Tel 0259/444590 Fax. 0259/406588

zona de intravilan din platoul Padiș și Valea Cetăților, în zona Văii Sighiștelului și în localitățile situate în bazinul superior al Văii Arieșului, satul de vacanță Vârtop.

Schimbări ale condițiilor hidraulice provocate de om

850. Modificarea funcționării hidrografice

852. Modificarea structurală a cursurilor de apă interioară

890. Alte schimbări ale condițiilor hidraulice provocate de om

Starea ecologică, chimică și potențialul ecologic al corpurilor de apă de suprafață la nivelul PN Apuseni și a siturilor conexe se poate caracteriza ca fiind bună – moderată.

Lucrările de regularizare ale torenților în general și, mai ales, lucrările transversale efectuate în albia râurilor afectează în mod negativ speciile de pești prin fragmentarea habitatului. Sunt afectate preponderent acele specii de pești care nu pot efectua sărituri mari pentru a depăși pragurile transversale: zglăvoaca (*Cottus gobio*), zvrăluga (*Cobitis taenia taenia*), chișcarul (*Eudontomyzon danfordi*), petrocul (*Gobio uranoscopus*) și țiparul (*Misgurnus fossilis*).

Figura nr. V.1.5.6 – Ghețarul Scărișoara (foto: Administrația Parcului Natural Apuseni).

Procese naturale biotice

950. Evoluția biocenotică

976. Daune din cauza vântului

990. Alte procese natural

AGENȚIA PENTRU PROTECȚIA MEDIULUI BIHOR

Strada Dacia nr.25/A

E-mail: office@apmbh.anpm.ro Tel 0259/444590 Fax. 0259/406588

În strânsă relație cu exploatarea materialului lemnos sunt și presiunile reprezentate de cauze naturale. Astfel, vântul puternic poate produce masive doborâturi ale unor pâlcuri întregi de pădure, care a fost rărită inițial de o exploatare nerațională. Această amenințare a biodiversității ecosistemelor forestiere este mereu prezentă în Parcul Natural Apuseni, în ultimii ani având loc doborâturi de vânt, inclusiv în pădurile aflate în zona de protecție integrală.

În urma observațiilor din teren s-a constatat că în zona Ponor - Scind au apărut pe anumite suprafețe cu calcare la suprafață și expoziție însoțită din zona de protecție integrală, foarte mulți arbori uscați din speciile molid și brad, cel mai probabil din cauza factorilor climatici, în special a secetei prelungite și temperaturilor ridicate din anii precedenți. Fenomenul a fost în monitorizare și în anul 2016 (sursa de date: Raportul anual pentru anul 2016 elaborat de Direcția Silvică Bihor – Administrația Parcului Natural Apuseni).

Starea de conservare a ariilor naturale pe teritoriul Parcului Natural Apuseni in anul 2016 comparativ cu anii precedenți - concluzii:

În ansamblu, gradul de conservare al celor 33 de tipuri de habitate prezente în arealul PN Apuseni și al siturilor Natura 2000 conexe se menține B (bun) față de anul precedent predominant, prin faptul că suprafețele ocupate de acestea se păstrează în limite relativ constante și și-au menținut integritatea structurală și funcțională.

În zonele de protecție integrală în care predomină habitatul 9410 Păduri acidofile cu Picea abies din regiunea montană (Vaccinio-Piceetea) a scăzut impactul antropic negativ prin nevizarea extragerii masei lemnoase afectate de atacurile Ips sp., aceasta contribuind la îmbunătățirea stării de conservare, implicit pentru speciile de faună. Măsurile de combatere au fost limitate la tehnici și proceduri fără extragerea materialului lemnos cu avizul Consiliului Științific. Cu toate acestea, în zonele tampon și de management durabil, unde se continuă activitatea de exploatare a masei lemnoase, preponderent a arborilor cu vârste înaintate, se observă o scădere a diversității biologice, fiind afectată prin diminuarea locurilor de cuibărit, mai ales a speciilor de păsări răpitoare de zi și noapte, ca și cele de ciocănitori.

Speciile de carnivore mari sunt monitorizate permanent, gradul de conservare a populațiilor existente în PNA este constant, neînregistrându-se fluctuații importante în ceea ce privește dinamica populațiilor rezidente comparative cu anul precedent, aceleași aspecte fiind înregistrate și pentru speciile de ierbivore precum cerb comun, căprior, capră neagră.

Rezultatele evaluărilor din anii anteriori până în 2016 au arătat că în PNA și ROSCI002 Apuseni trăiesc un număr de aproximativ 26 lupi (Canis lupus). Acest număr reprezintă numărul optim în raport cu suprafața PNA și ROSCI002 Apuseni, luând în considerare repartiția habitatelor preferate și biologia speciei. Concluziile monitorizării speciei arată că se menține gradul de conservare B (Bun), urmărindu-se mai atent trendul populației în următorii ani, habitatele forestiere preferate având grade de conservare de tip A (excelent) sau B (Bun).

În mod similar, se poate considera o populație bine reprezentată și pentru râs (Lynx lynx), existând pe suprafața PNA un număr de 20 râși (7 în județul Cluj, 5 în Bihor și 8 în județul Alba), având un grad de conservare B (Bun). Monitorizarea acestei specii este în curs

de extindere, rezultând o imagine mai amplă a ecologiei populației de Lynx lynx și a arealului utilizat de acestă în PNA și siturile Natura 2000 conexe.

Monitorizările realizate pentru ursul brun (Ursus arctos) pe parcursul administrării ariilor naturale protejate au scos în evidență menținerea unui număr relativ constant, respectiv 21-25 de exemplare, număr considerat de specialiști ca fiind sub capacitatea de suport a ecosistemelor preferate de acest mamifer

Dezvoltarea și extinderea zonelor construite, inclusiv a construcțiilor izolate, fără deplină respectare a prevederilor legale sunt o reală amenințare asupra habitatelor atât direct, cât și indirect. În cazul habitatelor sensibile, situate cu preponderență în zona de protecție integrală, trebuie luate măsuri legale adecvate de către autoritățile care au fost sesizate de către APNA, cu privire la situațiile existente, menținerea și perpetuarea modului de construire ilegal putând să conducă pe viitor la deteriorarea gravă, uneori ireversibilă a gradului de conservare actual al habitatelor. Starea ecologică, chimică și potențialul ecologic al corpurilor de apă de suprafață la nivelul PNA și a siturilor conexe se poate caracteriza ca fiind bună-moderată.

PARCUL NATURAL CEFA

Aria naturală protejată Parcul Natural Cefa, respectiv siturile Natura 2000 din zona acestui parc, și anume ROSCI0025 Cefa și ROSPA0097 Pescăria Cefa - Pădurea Rădvani au fost administrate în baza Contractului de administrare nr. 74 din 06.07.2011 încheiat între RNP-Romsilva și APNA. Acest contract a fost întrerupt la solicitarea RNP Romsilva începând cu luna aprilie 2014. În anul 2016 în cadrul sesiunii a VIII-a de atribuire organizată de Ministerul Mediului Apelor și Pădurilor Parcul Natural Cefa a fost preluat de către Agenția de Management al Destinației Bihor - Consiliul Județean – Bihor, Asociația pentru Protecția Păsărilor și Naturii Grupul Milvus, respectiv Asociația Pescarilor Sportivi Aqua Crisius.

Principalele presiuni antropice și naturale care se exercită asupra Parcului Natural Cefa sunt reprezentate de:

Activități agricole, silvice și creșterea animalelor

- 110. Folosirea pesticidelor
- 110. Fertilizarea
- 140. Pășunatul
- 151. Eliminarea tufărișurilor și arbuștilor
- 160. Managementul silvic
- 161. Plantarea
- 162. Plantarea artificială
- 165. Înlăturarea etajelor inferioare
- 166. Eliminarea copacilor morți (Tăiere de igienizare)
- 180. Arderea controlată
- 190. Alte activități agricole și silvice

AGENȚIA PENTRU PROTECȚIA MEDIULUI BIHOR

Strada Dacia nr.25/A

E-mail: office@apmbh.anpm.ro Tel 0259/444590 Fax. 0259/406588

Activitățile de gospodărire piscicolă și, în special, tăierea și/sau arderea necorespunzătoare a stufului afectează îndeosebi speciile de păsări cuibăritoare. Dacă această ardere are loc în perioadele de migrație, ea poate afecta în mod foarte serios speciile care folosesc stuful ca loc de repaus și odihnă (de exemplu, stuful este folosit ca loc de înnoptare de 3000-8000 exemplare de lăstuni de mal Riparia riparia și 8000-14000 lăstuni de casă Delichon urbica în timpul pasajului de toamnă). Distrugerea vegetației plutitoare a provocat dispariția locurilor principale de cuibărit pentru rața roșie Aythya nyroca (aproximativ 35 perechi, specie amenințată) sau pentru chirighițe (aproximativ 240 perechi).

Intensificarea activităților agricole și, în mod special, utilizarea substanțelor chimice poate afecta speciile de insecte protejate, speciile de rozătoare și insectivore și indirect prădătorii lor, dar și alte specii de mamifere și păsări.

Managementul Pădurii Rădvani din prezent admite efectuarea lucrărilor în perioada de cuibărit, lucrări de igienizare - tăierea arborilor bătrâni sau defrișarea vegetației de arbuști, ceea ce reduce semnificativ reușita de cuibărit la specii de păsări cheie, cum este gaia neagră Milvus migrans, stârcul de noapte Nycticorax nycticorax sau specii de păsări cântătoare necesare pentru menținerea echilibrului ecologic al pădurii, ca de exemplu măcăleandru Erithacus rubecula. Plantarea de specii atipice (pin, salcâm, plop) în unele zone arabile sau înerbate este, de asemenea, o amenințare (sursa de date: Administrația Parcului Natural Apuseni).

Activități de pescuit, vânătoare și cules

200. Pescuitul și acvacultura

230. Vânătoarea

243. Braconajul, otrăvirea, capcane

290. Alte activități de pescuit, vânătoare, cules

Vânătoarea și braconajul afectează în mod direct speciile care se hrănesc (ex. periclitatul lopătar Platalea leucorodia) sau cuibăresc (gâsca de vară Anser anser) în aceste habitate umede. Deși este practică la speciile admise de legislația națională spre a fi vâdate, această activitate afectează în mod cert și speciile strict protejate care se află în aceste habitate sau în grupurile mixte de migrare și/sau hrănire (gârlița mică Anser erythropus, gâscă cu gât roșu Branta ruficollis).

Activități de urbanism, industrializare sau activități similare

400. Urbanizare, industrializare și alte activități similare

402. Urbanizare discontinuă

410. Zone industriale/comerciale

490. Alte forme de urbanism, industriale sau activități similare

Pe suprafețele de teren din vecinătatea localităților sau a principalelor căi de transport se manifestă o creștere continuă a nevoii de urbanizare (introducerea în intravilan). În siturile Natura 2000 această presiune va putea fi controlată numai cu sprijinul și concursul autorităților publice locale prin adoptarea unor planuri adecvate de dezvoltare teritorială a căror scop să

îmbine nevoile de dezvoltare cu cele de prevenire a deteriorării stării de conservare favorabilă habitatelor și speciilor. De asemenea, va trebui adoptat un set de limitări adecvate scopului cu privire la categoriile de activități economice care se pot desfășura în aceste arii protejate.

Transport și comunicație

Poluarea și alte impacturi ale activităților umane

700. Poluarea

701. Poluarea apei

703. Poluarea solului

Nu au fost semnificate efecte negative semnificative.

Schimbări ale condițiilor hidraulice

810. Drenarea

890. Alte schimbări ale condițiilor hidraulice provocate de om

Nu au fost semnificate efecte negative semnificative.

Procese naturale (biotice și abiotice)

952. Eutrofizare

954. Invazie de specii

969. Alte forme sau forme asociate de competiție în faună

979. Alte forme sau forme asociate de competiție de floră.

Introducerea de specii exotice în heleștee, care ar putea ajunge în canale este încă o amenințare pentru fauna nativă de pești, dacă aceste activități nu se realizează sub un control strict din partea piscicultorilor.

Gradul de conservare al habitatelor și speciilor din Parcul Natural Cefa, în general este bun, datorită faptului că aceste habitate nu și-au diminuat suprafețele și și-au menținut integritatea ecologică, la fel și efectivele, în cazul speciilor de interes, în anul 2016 comparativ cu anul precedent.

În țara noastră, cele mai constante apariții ale dropiei (*Otis tarda*) din ultimele decenii se localizează în zona ce se întinde în vestul municipiului Salonta. Această populație aparține este comună cu Ungaria, habitatele folosite de păsări se suprapun pe teritoriile ambelor state. În județul Bihor un habitat important pentru dropii îl reprezintă siturile Natura 2000 ROSPA0097 Pescăria Cefa - Pădurea Rădvani, respectiv ROSCI0387 Salonta.

Figura nr. V.1.5.7 Dropii (Otis tarda)
(sursa de date: Asociația pentru Protecția Păsărilor Grupul Milvus)

Pajiștile sunt habitatul natural principal al dropiilor, acestea fiind indispensabile pentru dropii. În același timp, dropiile sunt foarte atașate de habitatele tradiționale (conform literaturii de specialitate din domeniu). Din aceste considerente, păstrarea pajiștilor folosite de dropii constituie cea mai importantă măsură de conservare privind managementul habitatelor. Reducerea acestora ca și suprafață, precum și degradarea lor este inacceptabilă atunci când se dorește protecția unei populații de dropii. De asemenea, transformarea unor terenuri arabile în pajiști poate fi o măsură binevenită privind ridicarea valorii unui mozaic de habitate unde trăiesc dropii.

Studiul heleșteelor și dinamicii speciilor de păsări sălbatice din complexul piscicol constituie o bază științifică puternică în vederea identificării măsurilor necesare stabilirii și îmbunătățirii statutului favorabil de conservare al speciilor de păsări de interes comunitar și național relevante pentru această pescărie și, implicit, pentru Parcul Natural Cefa respectiv situl Natura 2000 ROSPA0097 Pescăria Cefa – Pădurea Rădvani.

Pescăria Cefa constituie doar o treime din complexul transfrontalier al celor trei sisteme de heleștee existente în această zonă. Celelalte două, Biharugra și Begécs se regăsesc în Ungaria, însă păsările nu țin cont de granițele politice și împreună cu pescăria Cefa formează un singur ansamblu de habitate al cărui management trebuie să țină cont de relațiile ecologice existente între cele trei componente.

V.2 PROTECȚIA NATURII ȘI BIODIVERSITATEA: PROGNOZE ȘI ACȚIUNI INTREPRINSE

În cadrul procedurii de reglementare a activităților economice cu impact asupra mediului care se desfășoară în aceste arii protejate sunt impuse condiții speciale de protejare a mediului și biodiversității.

În ceea ce privește siturile Natura 2000 atribuite în custodie /administrare, din datele deținute de Agenția pentru Protecția Mediului Bihor și din informațiile furnizate în cadrul rapoartelor de activitate pentru anul 2016 transmise de custozii și evaluate de Agenția pentru Protecția Mediului Bihor se concluzionează următoarele aspecte generale, care evidențiază progrese în implementarea măsurilor de conservare, protecție a speciilor și habitatelor din județul Bihor.

- Custozii au parcurs procedurile de elaborare a planurilor de management și regulamentelor; acestea au fost avizate de APM Bihor, aprobate de Ministerul Mediului și publicate în Monitorul Oficial al României. La nivelul județului Bihor sunt aprobate 18 planuri de management. Planurile de management și regulamentele siturilor Natura 2000 reprezintă un instrument important pentru custozii și administratorii prin care aceștia pot interveni în protejarea mediului și biodiversității prin aprobarea proiectelor sau activităților din aceste arii protejate.

Sunt efectuate observații pe teren în vederea cartării suprafețelor habitatelor, se realizează monitorizarea stării de conservare, au fost făcute propuneri de corectare a limitelor acestor arii protejate.

- Sunt situații în care custozii, în urma evaluării situației pe teren propun modificarea listei obiectivelor de conservare din siturile de importanță comunitară.
- Custozii participă în colaborare cu reprezentanții Agenției pentru Protecția Mediului Bihor la verificarea amplasamentelor în cadrul procedurilor de reglementare, avizare a planurilor, proiectelor, activităților de pe raza ariilor protejate gestionate.
- Controlul, monitorizarea implementării planurilor, proiectelor, derulării activităților de pe teritoriul siturilor Natura 2000.
- Monitorizarea depozitărilor ilegale de deșeuri.
- Controlul, monitorizarea activităților de management forestier.
- Supravegherea și/sau verificarea activităților de exploatare a resurselor naturale.
- Controlul, monitorizarea activităților turistice.
- Custozii colectează date referitoare la utilizarea terenurilor, situația amplasamentelor care fac referire la amenajamente silvice, recoltarea plantelor și fructelor din flora spontană.
- Infrastructura de vizitare în ariile naturale protejate este în continuă dezvoltare.
- Custozii desfășoară activități intensive de promovare a ariilor naturale protejate, oferă informații în permanență turiștilor, instituțiilor, administrațiilor publice locale și altor factori interesați cu privire la traseele și obiectivele turistice.
- Se implică în diverse activități cu privire la promovarea tradițiilor comunităților și valorilor naturale ale zonelor protejate pe care le administrează.

- Comparativ cu anul 2015 a crescut numărul acțiunilor de informare/conștientizare întreprinse de către custozi, care se adresează factorilor interesați - administrațiilor publice locale, cetățenilor, instituțiilor de învățământ – referitor la obiectivele de conservare ale ariilor protejate, regulamentele de funcționare. Au avut loc dezbateri publice pe marginea prevederilor Planurilor de management.
- Se constată progrese în intensificarea comunicării dintre custozi și administrațiile publice locale pe teritoriul cărora se găsesc arii naturale protejate.
- Custozii sunt orientați și spre colaborarea și atragerea voluntarilor, care să se implice în activitățile legate de managementul ariilor naturale protejate.
- Rapoartele de activitate denotă preocuparea intensă a custozilor pentru activitățile de educație ecologică. Educația ecologică a tinerei generații este imposibil de atins fără suportul societății și schimbarea mentalității, ceea ce necesită implicarea generațiilor viitoare.

Sinteză privind evaluarea sumară a stării de conservare a ariilor naturale protejate în anul 2016 comparativ cu anul 2015 (sursa de date: Raportul de activitate al custozilor, evaluat de Agenția pentru Protecția Mediului Bihor)

ROSPA0049 Crișul Negru

ROSCI0050 Crișul Repede amonte de Oradea

ROSCI0061 Defileul Crișului Repede

ROSCI0104 Lunca Inferioară a Crișului Repede

ROSCI0068 Diosig

ROSCI0262 Valea Iadei

Pentru un management corespunzător al biodiversității existente în siturile Natura 2000 aflate în custodia APS Aqua Crisus sunt în curs de implementare măsurile prevăzute în planul de management și realizate în cadrul proiectului cu finanțare POS – Mediu – „Elaborarea Planurilor de management, măsuri de management integrat și întărirea capacității instituționale și administrative a siturilor ROSCI0049 Crișul Negru, ROSCI0050 Crișul Repede amonte de Oradea, ROSPA0123 Lacurile de acumulare de pe Crișul Repede, ROSCI0061 Defileul Crișului Negru, ROSCI0068 Diosig și ROSCI0262 Valea Iadei, SMIS CSNR 36504”. Nu au fost observate degradări ale stării de conservare ale acestor arii protejate în anul 2016 (sursa de date: Raportul de activitate anual 2016- APS Aqua Crisus).

Starea de conservare a habitatelor speciilor, inclusiv a celor endemice - bujor banatic (*Paeonia officinalis* ssp *banaticum*) și liliac carpatin (*Syringa josikea*) - a fost foarte bună în cursul anului 2016.

ROSPA0067 Lunca Barcăului, ROSPA 01013 Valea Alceului

Starea de conservare a sitului ROSPA 0067 Lunca Barcăului nu s-a schimbat semnificativ în anul 2016 comparativ cu anul 2015, dar presiunile antropice persistă și, astfel este posibil că starea generală de conservare a sitului să prezinte un ușor proces de degradare, care să se facă simțit pe termen mediu și lung.(sursa de date: Raportul anual de activitate 2016 - Asociația pentru Protecția Păsărilor Grupul Milvus).

ROSPA 01013 Valea Alceului

Presiuni antropice :

- golirea periodică a lacului de acumulare de la Livada de Bihor, secarea bălții de la Livada de Bihor, scăderea nivelului de apă freatică, desecarea și drenarea bălților temporare, poluarea apelor stătătoare cu ape menajere și substanțe chimice din agricultură.
- Rata de mortalitate sporită generată de electrocutarea păsărilor pe stâlpi de electricitate de medie tensiune.
- Tăierea arborilor din afara fondului forestier.

În cursul, anului 2016 s-a pus accent pe inventarierea populației de vânturei de seară *Falco tinunculus*, specia țintă principală pentru acest sit, respectiv cioara de semănătura *Corvus frugilegus*, specia gazdă principală pentru vânturelul de seară. În cazul primei specii s-a constatat o ușoară creștere față de anul 2015 privind numărul perechilor cuibăritoare.

Locația	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
TOTAL ROSPA0103	25	28	44	24	31	35	32	35

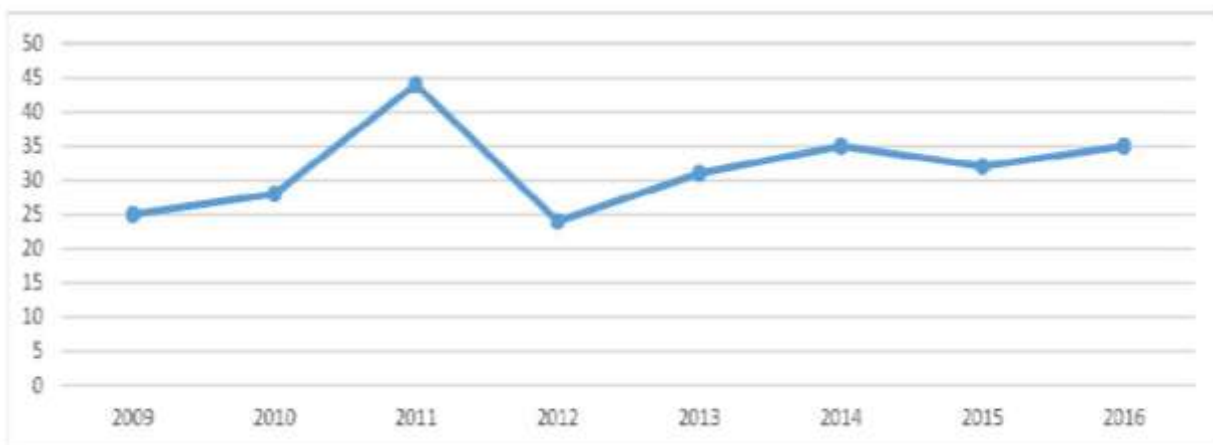

Figura nr V.2.1 Populația cuibăritoare de *Falco vespertinus* în ROSPA 01103 Valea Alceului în perioada 2009-2016 - jud. Bihor (sursa de date: Asociația pentru Protecția Păsărilor și Naturii Grupul Milvus)

ROSCI0145 Pădurea Alparea, ROSCI0155 Pădurea Goroniște

Nu au fost identificate presiuni antropice și naturale asupra sitului în cursul anului 2016 și nu există modificări semnificative în privința stării de conservare comparativ cu anul precedent. (sursa de date: Raportul de activitate pentru anul 2015 Direcția Silvică Bihor, Ocolul Silvic Oardea).

ROSCI0042 Codru Moma

În anul 2016, starea generală de conservare a mediului natural în aria naturală protejată

AGENȚIA PENTRU PROTECȚIA MEDIULUI BIHOR

Strada Dacia nr.25/A

E-mail: office@apmbh.anpm.ro Tel 0259/444590 Fax. 0259/406588

ROSCI0042 Codru Moma s-a menținut neschimbată, nu s-a constatat deteriorarea valorilor naturale ocrotite.

ROSCI 0098 Lacul Pețea

Reducerea drastică a suprafeței și volumului apei, ajunsă la 2-5% față de valoarea normală a influențat în mod negativ speciile *Scardinius racovitzai* și *Melanopsis parreyssi*; în prezent, ele sunt conservate în acvarii. Comparativ cu anul 2015, în anul 2016 starea de conservare a ariei naturale protejate este mult înrăutățită, speciile endemice trăiesc doar în condiții de laborator.

ROSCI008 Betfia

Avenul Betfia a fost închis cu grilaje (21.05.2012) pentru protejarea chiropterelor. Conform Planului de management pentru protecția speciilor de lilieci din România, elaborat în cadrul proiectului „Conservarea speciilor de lilieci din Munții Pădurea Craiului, Bihor și Trascău (LIFE NAT /RO/000504 implementat de Agenția pentru Protecția Mediului Bihor și Asociația pentru Protecția Liliiecilor)”, în Avenul Betfia accesul este interzis în perioada de hibernare a liliiecilor (15 octombrie-15 aprilie) și de naștere a liliiecilor (15 mai-15 august).

Presiuni antropice identificate

- Pășunatul intensiv al oilor are efecte negative asupra diversității, structurii și compoziției specifice a vegetației.
- Schimbarea compoziției de specii, 30% din suprafață este acoperită de specii lemnoase, specia *Calamagrostis epigejos* reprezintă un factor de impact negativ.
- Speologie – Practicarea neorganizată a speologiei afectează echilibrul mediului natural subteran, reprezentând un impact negativ asupra depozitelor paleontologice, exocarstului.
- Au fost identificate zone care prezintă un impact antropic cumulat, în special asupra Punctului Fosilifer de pe Dealul Șomleului.

ROSCI 0220 Săcueni

Seceta din ultimii ani reprezintă un factor natural care afectează biodiversitatea și habitatele naturale. În rezervația naturală Lacul Cicoș au fost observate elemente de succesiune biocenotică, datorate fenomenelor de reducere a umidității, cu urmări negative asupra compoziției floristice și fitogenoligice din cadrul ariei naturale protejate. În urma monitorizărilor efectuate pe teren s-a constatat că nu există amenințări asupra habitatelor de interes conservativ de pe teritoriul ariei naturale protejate.

ROSCI 0240 Tășad

Peștera Tășad a fost închisă cu grilaje metalice în cadrul proiectului Life derulat de Agenția pentru Protecția Mediului Bihor, astfel asigurându-se o bună protecție a populațiilor de chiroptere.

AGENȚIA PENTRU PROTECȚIA MEDIULUI BIHOR

Strada Dacia nr.25/A

E-mail: office@apmbh.anpm.ro Tel 0259/444590 Fax. 0259/406588

Starea de conservare comparativ cu anul precedent este sensibil mai bună, datorită îmbunătățirilor aduse la infrastructura de vizitare a peșterilor amenajate de pe teritoriul sitului.

ROSCI0084 Ferice Plai

Starea de conservare a habitatului 9130 Păduri de tip Asperulo-Fagetum și a speciilor este bună.

ROSCI0291 Coridorul Munții Bihorului–Codru Moma, ROSCI 0200 Platoul Vașcău;

ROSCI0347 Pajiștea Fegernic

Starea de conservare a habitatului R31222 Tufărișuri ponto-panonice din punct de vedere al structurii și al funcțiilor specifice este favorabilă. Se impune păstrarea calității valorilor peisagistice și diversității biologice din aceste situri Natura 2000 și diminuarea efectelor negative generate de activitățile antropice.

În județul Bihor, activitățile economice care se desfășoară legal în interiorul ariilor naturale protejate au nevoie de avizul custozilor, administratorilor siturilor Natura 2000.

Agenția pentru Protecția Mediului Bihor a asigurat monitorizarea permanentă a sitului Natura 2000 ROSCI0098 – Lacul Peșea - Rezervația 2 177 Pârâul Peșea de la data preluării (octombrie 2015) de la Muzeul Țării Crișurilor (fost custode) până la data preluării în custodie de către APS Aqua Crisius. La data întocmirii prezentului raport situl a fost atribuit în custodie de către Agenția Națională pentru Protecția Mediului organizației WWF-Programul Dunăre-Carpați România și Asociația Pescarilor Sportivi Aqua Crisius.

ROSCI 0155 Pădurea Goroniște

Nu au fost identificate presiuni antropice asupra ariei naturale protejate și nu există modificări semnificative în privința stării de conservare comparativ cu anul precedent .

ROSCI 0145 Pădurea de la Alparea

Cuprinde rezervația naturală de interes național 2175 Padurea cu narcise din Oșorhei. Nu există modificări semnificative în privința stării de conservare comparativ cu anul precedent și nu se manifestă presiuni antropice și naturale deosebite în condițiile respectării regimului silvic.

ROSCI 0324 Munții Bihor

În cursul anului 2016 nu au survenit modificări în starea de conservare a ariei naturale protejate, nu au fost identificate activități antropice cu impact semnificativ asupra acesteia.

Custozii, cu excepția Rezervației naturale Pârâul Peșea, comunică o stare generală de conservare a habitatelor și speciilor constantă față de anii anteriori, dar este posibil ca presiunile antropice, dacă persistă, să conducă pe termen mediu și lung la un proces de degradare în lipsa aplicării unor măsuri de protecție efective a speciilor și habitatelor.

V.2 PROTECȚIA NATURII ȘI BIODIVERSITATEA: PROGNOZE ȘI ACȚIUNI ÎNTREPRINSE

V.2.1 Rețeaua de arii protejate

Categoriile de arii naturale protejate conform art. 5 din OUG 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice cu modificările și completările ulterioare:

1. **De interes național:** rezervații științifice, parcuri naționale, monumente ale naturii, rezervații naturale, parcuri naturale;
2. **De interes internațional:** situri naturale ale patrimoniului natural universal, geoparcuri, zone umede de importanță internațională, rezervații ale biosferei;
3. **De interes comunitar sau situri "Natura 2000":** situri de importanță comunitară, arii speciale de conservare, arii de protecție specială avifaunistică;
4. **De interes județean sau local:** stabilite numai pe domeniul public/privat al unităților administrativ-teritoriale, după caz.

Arii naturale protejate de interes național din județul Bihor

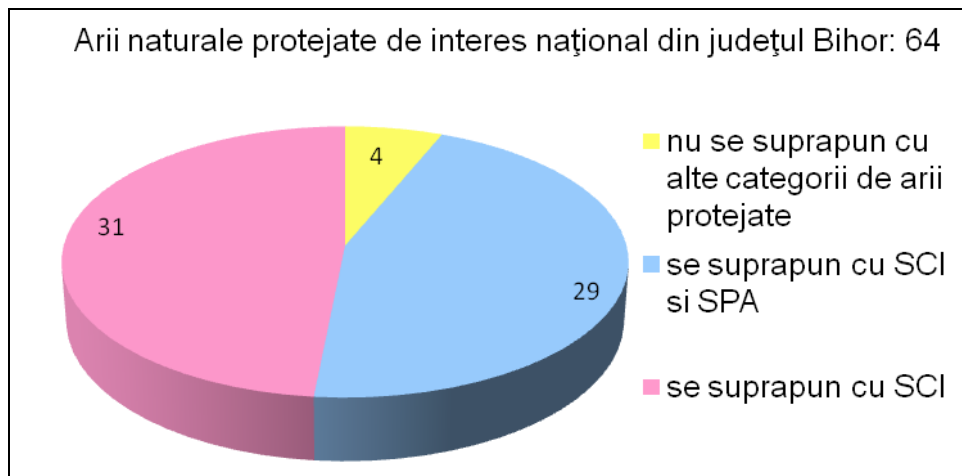

Figura nr. V.2.1.1 Arii naturale protejate de interes național din județul Bihor

Două Parcuri Naturale:

1. **Parcul Natural Apuseni**, declarat prin Legea 5/2000 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național – Secțiunea a III-a - zone protejate, respectiv a HG nr. 230 din 4 martie 2003 privind delimitarea rezervațiilor biosferei, parcurilor naționale și parcurilor naturale și constituirea administrațiilor acestora. Parcul se suprapune și cu alte categorii de arii naturale protejate și anume cu 33 de arii naturale protejate de interes național, cu ROSSCI0002 Apuseni și ROSPA0081 Munții Apuseni-Vlădeasa

AGENȚIA PENTRU PROTECȚIA MEDIULUI BIHOR

Strada Dacia nr.25/A

E-mail: office@apmbh.anpm.ro Tel 0259/444590 Fax. 0259/406588

care cuprinde și ROSCI0016 Buteasa, acestea fiind atribuite în administrare către RNP-Romsilva – Administrația Parcului Natural Apuseni.

2. **Parcul Natural Cefa**, declarat prin HG nr. 1217 din 2 decembrie 2010 privind instituirea regimului de arie naturală protejată pentru Parcul Natural Cefa. Parcul se suprapune și cu alte categorii de arii naturale protejate și anume: cuprinde rezervația naturală 2.194 Colonia de păsări de la Pădurea Rădvani, ROSCI0025 Cefa și ROSPA0097 Pescăria Cefa-Pădurea Rădvani care se suprapune și cu ROSCI0387 Salonta. Parcul a fost atribuit în administrare în sesiunea a 8-a de administrare către asocierea dintre Consiliul Județean Bihor - Agenția de Management al Destinației Bihor, APS Aqua Crisius și Asociația pentru Protecția Păsărilor și Naturii Grupul Milvus.

Arii naturale protejate de interes internațional

– nu este cazul, pe teritoriul județului Bihor nu au fost declarate arii din această categorie.

Arii naturale protejate de interes comunitar

Rețeaua "Natura 2000" este o rețea ecologică europeană de arii naturale protejate care cuprinde:

1. **Arii de protecție specială avifaunistică (SPA-uri)**, stabilite în conformitate cu prevederile Directivei 79/409/CEE privind conservarea păsărilor sălbatice;
2. **Arii speciale de conservare (SAC, SCI-uri)** desemnate de Comisia Europeană și ale Directivei 92/43/CEE privind conservarea habitatelor naturale, a faunei și florei sălbatice.

În județul Bihor sunt desemnate 38 de Situri Natura 2000:

- ariile speciale de conservare (SCI-uri) din județul Bihor: 30
- arii de protecție specială avifaunistică (SPA-uri) din județul Bihor: 8

AGENȚIA PENTRU PROTECȚIA MEDIULUI BIHOR

Strada Dacia nr.25/A

E-mail: office@apmbh.anpm.ro Tel 0259/444590 Fax. 0259/406588

Tabel nr. V.2.1.1 Situri Natura 2000 și arii naturale protejate de importanță națională din afara siturilor atribuite în custodie/administrare din județul Bihor :

Nr. crt.	Cod sit	Denumire/Județ	Suprafață (ha)	Custode/Administrator
1.	ROSCI0042	Codru Moma (Bihor, Arad)	24.245	Fundația Carpați
2.	ROSCI0049	Crișul Negru (Bihor, Arad)	1.895	Asociația Pescarilor Sportivi Aqua Crisus
3.	ROSCI0050	Crișul Repede Amonte de Oradea (Bihor)	2.006	Asociația Pescarilor Sportivi Aqua Crisus
4.	ROSCI0061	Defileul Crișului Negru (Bihor)	2.327	Asociația Pescarilor Sportivi Aqua Crisus
5.	ROSCI0062	Defileul Crișului Repede-Pădurea Craiului (Bihor, Cluj)	38.813	Centrul pentru Arii Protejate și Dezvoltare Durabilă Bihor
6.	ROSCI0068	Diosig (Bihor)	456	Asociația Pescarilor Sportivi Aqua Crisus
7.	ROSCI0104	Lunca inferioară a Crișului Repede (Bihor)	844	Asociația Pescarilor Sportivi Aqua Crisus
8.	ROSCI0145	Pădurea de la Alparea (Bihor)	402	Regia Națională a Pădurilor Romsilva, Direcția Silvică Bihor
9.	ROSCI0155	Pădurea Goroniște (Bihor)	807	Regia Națională a Pădurilor Romsilva, Direcția Silvică Bihor
10.	ROSCI0220	Săcuieni (Bihor)	698	Fundația pentru Cultură și Educație Ecologistă Ecotop Plan de management în curs de elaborare
11.	ROSCI0262	Valea ladei (Bihor)	2841	Asociația Pescarilor Sportivi Aqua Crisus
12.	ROSCI0185	Păduricea de la Santău (Bihor)	113	-
13.	ROSPA0015	Câmpia Crișului Alb și Crișului Negru (Bihor, Arad)	32.196,6	Asociația pentru Promovarea Valorilor Naturale și Culturale ale Banatului și Crișanei Excelsior
14.	ROSPA0067	Lunca Barcăului (Bihor)	2.666,1	Asociația pentru Protecția Păsărilor și a Naturii Grupul Milvus
15.	ROSPA0103	Valea Alceului (Bihor)	1.072	Asociația pentru Protecția Păsărilor și a Naturii Grupul Milvus
16.	ROSCI0260	Valea Cepelor (Bihor, Alba)	761	Direcția Silvică Alba
17.	ROSCI0002	Apuseni (Bihor, Cluj, Alba)	76.150	RNP-Romsilva – Administrația Parcului Natural Apuseni
18.	ROSCI0016	Buteasa (Bihor)	395.70	RNP-Romsilva – Administrația Parcului Natural Apuseni
19.	ROSPA0081	Munții Apuseni-Vlădeasa (Bihor, Cluj, Alba)	96.223	RNP-Romsilva – Administrația Parcului Natural Apuseni
20.	ROSCI0240	Tășad (Bihor)	1589,03	-
21.	ROSCI0084	Ferice-Plai (Bihor)	1996.886	Consiliul Județean Bihor
22.	ROSCI0200	Platoul Vașcău (Bihor)	4983.098	Consiliul Județean Bihor
23.	ROSCI0267	Valea Roșie (Bihor)	819.073	Consiliul Județean Bihor
24.	ROSCI0291	Coridorul Munții Bihorului – Codru Moma (Bihor, Arad)	7591.367	Consiliul Județean Bihor

AGENȚIA PENTRU PROTECȚIA MEDIULUI BIHOR

Strada Dacia nr.25/A

E-mail: office@apmbh.anpm.ro Tel 0259/444590 Fax. 0259/406588

Nr. crt.	Cod sit	Denumire/Județ	Suprafață (ha)	Custode/Administrator
25.	ROSCI0324	Munții Bihor (Bihor, Hunedoara, Alba)	20885.66	SC Global Alternative Consulting și Asociația Centrul de Protecție a Mediului Bihor
26.	ROSCI0347	Pajiștea Fegernic (Bihor)	279.943	Consiliul Județean Bihor
27.	ROSPA0115	Defileul Crișului Repede – Valea Iadului (Bihor, Cluj)	17170.555	Centrul pentru Arie Naturale Protejate și Dezvoltare Durabilă Bihor
28	ROSPA0123	Lacurile de acumulare de pe Crișul Repede (Bihor)	1817.70	Asociația Pescarilor Sportivi Aqua Crisius
29.	ROSCI0350	Lunca Teuzului (Bihor, Arad)	5238.90	Asociația pentru Promovarea Valorilor Naturale si Culturale ale Banatului si Crisanei "Excelsior"
30	2.191	Calcarele cu hippuriți din Valea Crișului (Bihor)	0.40	Centrul pentru Arie Protejate și Dezvoltare Durabilă Bihor
31	ROCI 0320 Muntele Șes			Fundatia pentru Cultură și Ecologie – Ecotop și Asociația Pescarilor Sportivi Aqua Crisius.

Arii naturale protejate neatribuite în custodie:

1. Avenul Câmpeneasa cu Izbul Boiu - convenție reziliată
- 2.ROSCI0240 Tășad
- 3.ROSCI0260 Valea Cepelor – suprafață doar 7% în Bihor și 93% - județul Alba
4. Păduricea de la Santău- convenția de custodie a pierdut termenul de valabilitate

Măsurile de conservare stabilite sunt prevăzute în actele de reglementare emise pentru proiecte /activități economice, care prezintă un potențial impact asupra speciilor și habitatelor.

Comparativ cu anul 2015, în anul 2016 se constată progrese semnificative în activitatea de protecție și conservare a speciilor și habitatelor din ariile naturale protejate situate pe teritoriul administrativ al județului Bihor, urmare a unei bune colaborări între instituțiile de mediu județene, custozii/administratorii siturilor Natura 2000 și factorii interesați, datorită faptului că au fost demarate implementarea măsurilor prevăzute în planurile de management.

AGENȚIA PENTRU PROTECȚIA MEDIULUI BIHOR

Strada Dacia nr.25/A

E-mail: office@apmbh.anpm.ro Tel 0259/444590 Fax. 0259/406588

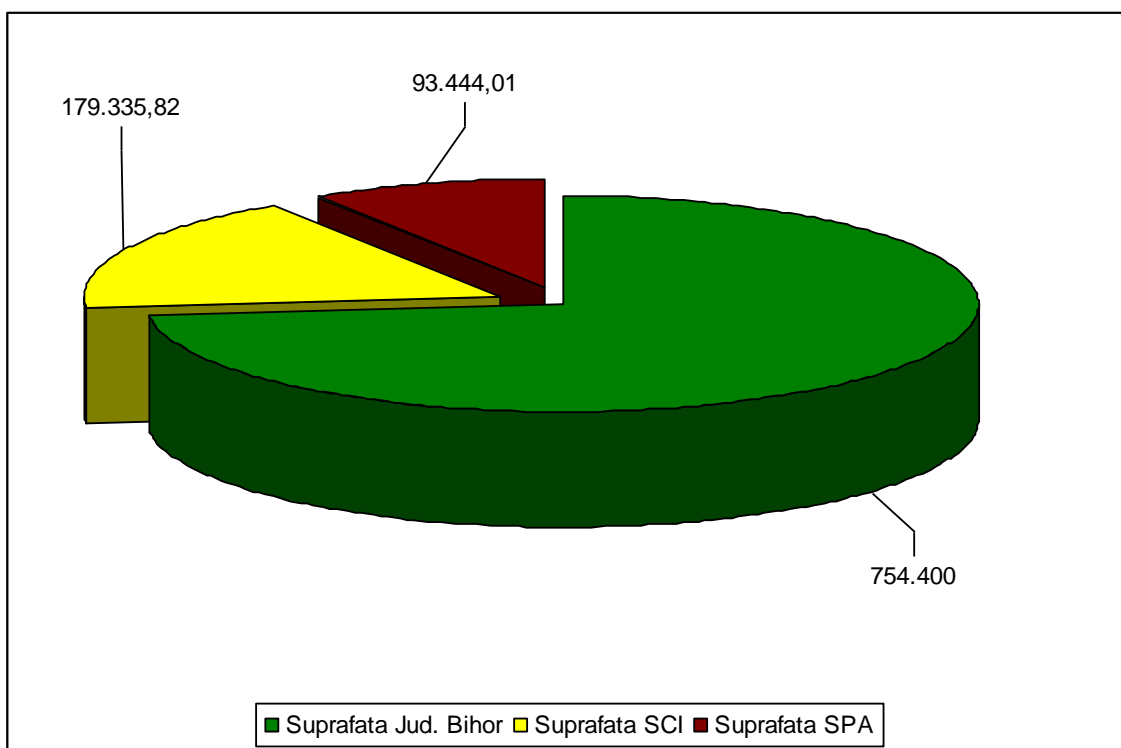

Figura nr. V.2 1.2 Suprafața ocupată de siturile Natura 2000 din suprafața totală a județului Bihor (ha)

Suprafața județului Bihor: 753924 ha

Suprafața totală a tuturor ariilor protejate în județul Bihor: 209674 ha

Procentul suprafeței totale a tuturor ariilor protejate în județul Bihor raportat la suprafața județului: 27,81%

Suprafața județului Bihor care nu se suprapune cu vreo arie protejată: 544250 ha

Procentul suprafeței județului Bihor care nu se suprapune cu vreo arie protejată, raportat la suprafața județului: 72,19%

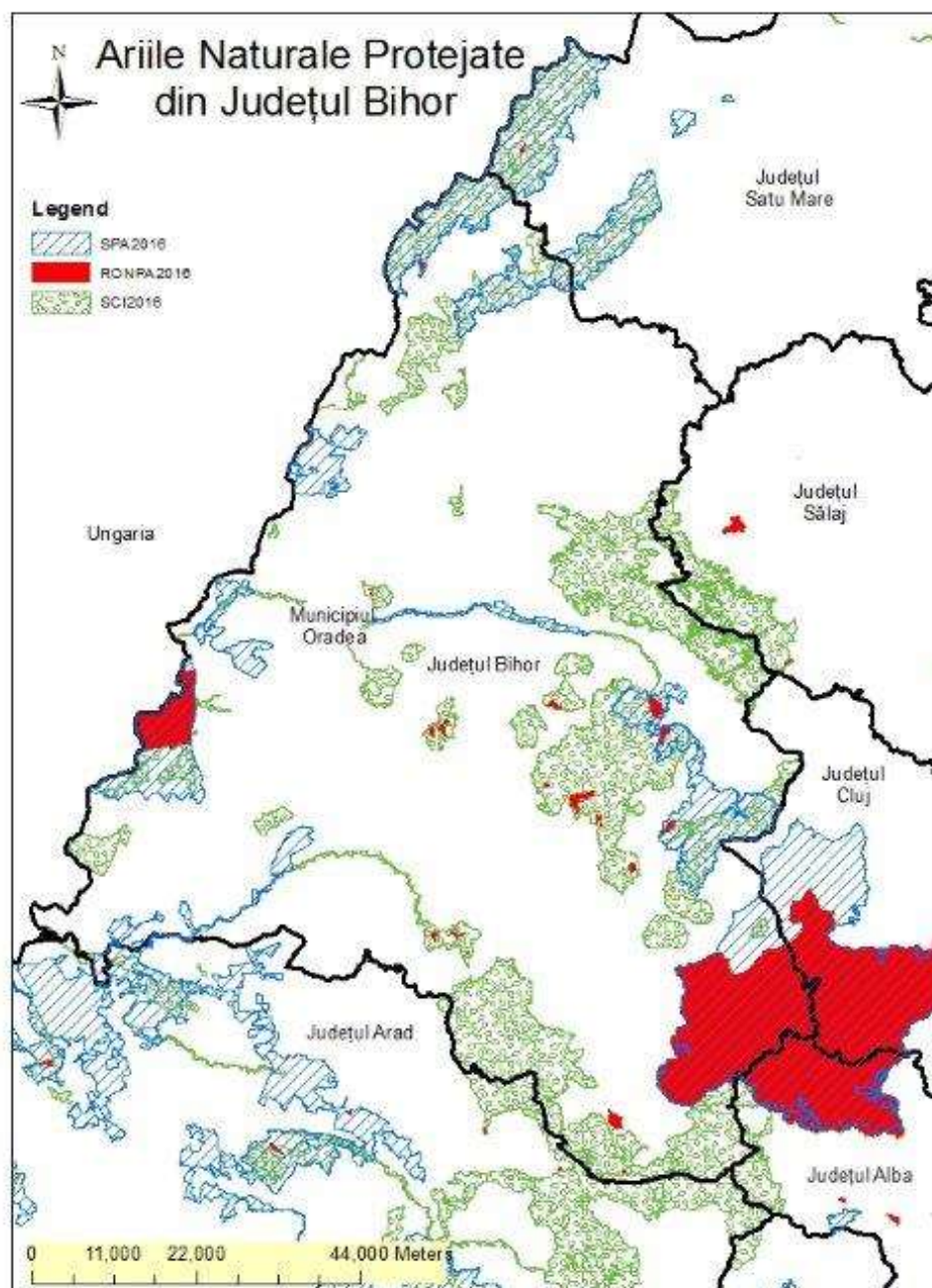

Figura nr. V.2.1.3 Limitele ariilor naturale protejate din județul Bihor

AGENȚIA PENTRU PROTECȚIA MEDIULUI BIHOR

Strada Dacia nr.25/A

E-mail: office@apmbh.anpm.ro Tel 0259/444590 Fax. 0259/406588